ל) [ל"ל אמר רב משרשיא], ב) [ר"ה יא.], ג) [ל"ל בחורי ישראל שלא טעמו טעם חטא שיתנו וכו׳ ע"ין, ד') [גי׳ הערוך שיתנו וכו׳ ע"ין, ד') [גי׳ הערוך קר], והוא לדידיה אזיל ע"ש ערך קר],

י:, ו) וע׳ תוספות פסחים כא.

ד"ה אין ופי חוספות פסחים כמ.
ד"ה אין ופור צ"ק קטו. ד"ה
הכרעהן, א' ן וייל רמייע מפאנו
ס"ס ה' רב פפא מסברא דנפשיה
פליג על ר' יוחנן ולא מחמת
כסופא הוא דבעי לאשממעים אלא
כסופא הוא דבעי לאשממעים אלא

במדת חסידות וחלה הגדולה

ברבו ואי לאו דקים ליה דהכי הלכתא לא עביד עובדא בנפשיה

הנכתח נח עביד עובדח בנפשיה יהכי קי"ל בכל דוכתא מעשה רב], ד) [תוס' פ"ה ה"ל], **ט**) מס'

ל"ח זוטא פ"ו, י) וע' חולין לא.

פסחים קיב:], ל) ובחים יט., () [שבת קיד. ע"ש], () [הרמב"ם לא הזכיר אלא

סחלוק בין ימות החמה דאסור וימות הגשמים מותר אבל וימות הגשמים

ההפרש בין פנתא לגילדא וכן בין לאורחא או בביתו השמיט אמנם

להרנות מו בבינו השתיק מחנט הר"ף בברכות ויותר ביאור בשבת פ' אלו קשרים הביא כל דרכים אלו וע" בלחם משנה הל'

לעות פ״ה דין טן, נ) גי׳ רש״ל

עלל, ס) שם קיג:[תענית י:] [ע' תום' תענית י: ד"ה פסיעה], ע) [פסחים קיצ:], פ') [ע"ח],

ט (פסחים קיב:), פ) [ע"ח], 3) [ד"ה שמן וד"ה מברך לפני ד"ה חוזר], ק) [ע"א], ר) [שייך

לעיל קודם ד״ה שמןן,

מברך ובו'. ודוקה כשמריח באורלי

אמר רב גידל אמר רב האי "סמלק מברכין עלויה בורא עצי בשמים אמר רב חנגאל אמר רב הני בחלפי דימא מברכיז עלייהו בורא עצי בשמים אמר מר זומרא מאי קראה יוהיא העלתם הגגה ותממנם בפשתי העץ האי גנרקום דגנוניתא (רב משרשיא אמר) האי גנרקום דגנוניתא

מברכין עלויה בורא עצי בשמים דדברא בורא עשבי בשמים אמר רב ששת הני יסיגלי מברכין עלייהו בורא עשבי בשמים אמר מר זומרא יהאי מאן דמורח באתרוגא או בחבושא אומר ברוך שנתן ריח מוב בפירות אמר רב יהודה סיהאי מאן דנפיק ביומי ניםן וחזי אילני דקא מלבלבי אומר ברוך שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו בריות מובות ואילנות מובות להתנאות בהן בני אדם אמר רב זומרא בר מוביה אמר רב ימנין שמברכין על הריח שנאמר יכל הנשמה תהלל יה איזהו דבר שהנשמה נהנית ממנו ואין הגוף נהנה ממנו הוי אומר זה הריח ואמר רב זומרא בר מוביה אמר רב עתידים בחורי ישראל שיתנו ריח מוב כלבנון שנאמר ₃ילכו יונקותיו ויהי כזית הודו וריח לו כלבנון: ואמר רב זומרא בר מוביה אמר רב מאי דכתיב •את הכל עשה יפה בעתו מלמד שכל אחד ואחד יפה לו הקב"ה אומנתו בפניו אמר רב פפא היינו דאמרי אינשי תלה ליה קורא לדבר אחר יואיהו דידיה עביד ואמר רב זומרא בר מוביה אמר רב אבוקה כשנים וירח כשלשה איבעיא להו אבוקה כשנים בהדי דידיה או דילמא אבוקה כשנים לבר מדידיה ת"ש וירח כשלשה אי אמרת בשלמא בהדי דידיה שפיר אלא אי אמרת לבר מדידיה ארבעה למה לי והאמר מר לאחד נראה ומזיק לשנים נראה ואינו מזיק לשלשה אינו נראה כל עיקר אלא לאו שמע מינה אבוקה כשנים בהדי דידיה שמע מינה: סואמר רב זומרא בר מוביה אמר רב ואמרי לה אמר רב חנא בר ביזנא אמר רבי שמעון חסידא ואמרי לה אמר רבי יוחנן מְשוֹם רבי שמעון בן יוחי נוח לו לאדם שיפיל עצמו לתוך כבשן האש חואל ילבין פני חברו ברבים מנלן מתמר שנאמר זהיא מוצאת וגו': 'ת"ר הביאו לפניו שמן והדם ב"ש אומרים מברך על השמן ואח"כ מברך על ההדם וב"ה אומרים "מברך על ההדם ואח"כ מברך על השמן אמר ר"ג אני אכריע שמן זכינו לריחו וזכינו לסיכתו הדם לריחו זכינו לסיכתו לא זכינו יא"ר יוחגן הלכה כדברי המכריע רב פפא איקלע לבי רב הוגא בריה דרב איקא אייתו לקמייהו שמן והדם שקל רב פפא בריך אהדם ברישא והדר בריך אשמן אמר ליה לא סבר לה מר הלכה כדברי המכריע אמר ליה הכי אמר רבא (4) הלכה כב"ה פולא היא [א] "לאשתמומי נפשיה הוא דעבד ת"ר יהביאו לפניהם שמן ויין ב"ש אומרים אוחז השמן בימינו ואת היין בשמאלו סהביאו מברך על השמן וחוזר ומברך על היין ב"ה אומרים אוחז את היין בימינו ואת השמן בשמאלו מברך על היין וחוזר ומברך על השמן ומחו בראש השמש ואם שמש ת"ח הוא מחו בכותל מפני שגנאי לתלמיד חכם לצאת לשוק כשהוא מבושם ת"ר ששה דברים גנאי לו לתלמיד חכם אל יצא כשהוא מבושם "לשוק "ואל יצא יחידי בלילה ואל יצא במנעלים המטולאים ואל יספר עם אשה בשוק ואל יסב בחבורה של עמי הארץ ואל יכנס באחרונה

וחושדין אותו: דקרו ליה פושע. מתעצל: בקדושא דבי שמשי. ששותה כוס של קידוש בשבת בלילה: לבית המדרש ויש אומרים אף לא יפסיע פסיעה גסה ואל יהלך בקומה זקופה מחני׳ יאל יצא כשהוא מבושם לשוק א"ר אבא בריה דר' חייא בר אבא אמר רבי יוחגן במקום שחשודים על משכב זכור אמר רב ששת לא אמרן אלא בבגדו אבל בגופו זיעה מעברא ליה אמר רב פפא יושערו כבגדו דמי ואמרי לה כגופו דמי מואל יצא יחידי בלילה משום חשדא ולא אמרן אמר רב פפא יושערו כבגדו דמי ואמרי לה כגופו דמי מואל יצא יחידי בלילה משום חשדא ולא אמרן אלא דלא קביע ליה עידנא אבל קביע ליה עידנא מידע ידיע דלעידניה קא אזיל יואל יצא במנעלים המטולאים מסייע ליה לרבי חייא בר אבא ידאמר ר' חייא בר אבא גנאי הוא לתלמיד חכם שיצא במנעלים המטולאים איני והא ר' חייא בר אבא נפיק אמר מר זומרא בריה דרב נחמן בטלאי על גבי טלאי ולא אמרן אלא בפנתא אבל בגילדא לית לן בה ובפנתא ובּן לא אמרן אלא באורחא אבל בביתא לית לן ∞בה ולא אמרן אלא בימות החמה אבל בימות הגשמים לית לְן בה פואל יספר עָם אשה בשוק אָמר רב חסדאָ ואפילו היא אשתו תניא גמי הכי אפילו היא אשתו ואפילו היא בתו ואפילו היא אחותו לפי שאין הכל בקיאין בקרובותיו יואל יםב בחבורה של עמי הארץ מאי מעמא דילמא אתי לאמשוכי בתרייהו יואל יכנם אחרונה לבית המדרש משום דקרו ליה ◊פושע וי"א צאף לא יפסיע פסיעה גסה דאמר מר ∞פסיעה גסה נומלת אחד מת"ק ממאור עיניו של אדם מאי תִקנתיה להדריה בקדושא דבי שמשי יואל יהלך בקומה זקופה דאמר מר נו המהלך בקומה זקופה אפילו ארבע אמות כאילו דוחק רגלי שכינה דכתיב ימלא כל הארץ כבודו:

דכל שהתלת בריאתו מוציא עלין, מין ירק הוא, וכל שתחלת ברייתו מוציא עץ, אילן הוא. האי מאן דנפק ביומי ניסן וחזי אילני דקא מלבלבי. אומר בא״י אמ״ה שלא חיסר בעולמו כלום ובורא בו בריות נאות ליהנות מהם. מגלן מתמר שנאמר היא מוצאת וגו׳. [עי׳ פי׳ ר״ח כתובות סז, ב]. א״ל הכי אמר רבא הלכה כבית הלל. שמן והדס אסקא רבא הלכתא כבית הלל דאמרי מברך על ההדס ופוטר את השמן, דר׳ יוחנן דאמר הלכה כהמכריע ליתא, דהלכה למעשה כבית הלל.

הבי אמר רבא הלכתא כבית הלל ולא היא לאשתמומי נפשיה הוא נושם שקורין השפי"ג והוא שבולת נרד ועשוי כעין גבעולי פשתן דקא עביד. כך כתוב בספרים שלנו ובפירוש רש"י אבל רב (כ) דאשכתן גבעולין דאיקרי עץ: נרקום. חבללת השרון בה"ג: דגנוניםא. הגדל בגינה: סיגלי.

ויול"ש בלע"ו: הבושין. קודוניי"ש בלע"ו: להתנאות. ליהנות: כלבנון. שמריחין עליו ופרחיו: יפה לו אומנסו. ואפי׳ בורסי נאה לו אומנותו בעיניו ועשה הקדוש ב"ה כן שלא יחסר העולם אומנות: קורא. רך הגדל בדקל מלה אומו לחזיר והוא יגלגלנו בחשפה שזו היא אומנותו: אבוקה. כשני בני אדם. לענין היולא בלילה דאמר מרש אל יצא אדם יחידי בלילה: וירת כשלשה. ויש חלוק בין שנים לשלשה כדלקמן: לאחד גראה. השד ומזיקו: היא מולאם והיא שלחה וגו'. ואילו בהדיא לא אמרה אלו הסימנים של יהודה הם ולו אני הרה אלא לאיש אשר אלה לו אנכי הרה אם יודה יודה ואם לאו אשרף ולא אלבין פניו: שמן והדם. בסוף הסעודה שמן לסוך ידיו להעביר זוהמת האוכלים והדם להריח כמו שאמרנו: אני אכריע. ללד בית שמאי: זכינו לריחו ולסיכתו. כגוו משחא כבישאם הלכך שמן עדיף: ולא היא. לא אמר רבא הלכתא כב״ה אלא רב פפא אכסיף לפי שטעה והשמיט עלמו בכך: שמן ויין. זהו יין שלאחר המזון ואין זה כום של ברכה: חוור ומברד על היין. כגון בחול שאין היין קבע ואין היין שלפני המזון פוטרו: טשמן בימינו. לפי שעליו מברך תחלה: מברך על השמן. °בורה שמן ערבה : וטחו ברהש השמש. כדי שלח יצח בידיו מבושמות בשוק שגנאי הוא לחלמיד חכם: שחשודים על משכב זכור. מבשמין עלמס כדי שיתאוו להס: ושערו כבגדו דמי. דלח שכיח ביה זיעה: ואמרי לה כגופו. דשכיח ביה זיעה: משום השדת. של זנות: דלה קביע ליה עידנה. שלה קבעו לו רבו הביעות ללמדו בלילה: **בפנחא**. הלפיני"א בלע"ו שעל גבי הרגל: גילדא. עקב שקורין שול״א: בימות הגשמים. הטיט מכסהו: אפי׳ היא אשתו. שאין הכל מכירין בה

הגהות הב"ח

(א) גפ' הלכה כב"ה (ולא היא וכו' דעבדו תא"מ. ונ"ב האלפסי וכרי זעבין) מחיינג ולייב החו לא גרס ליה: (3) רש"י חלפי וכרי גבעולי פשתן ו

גליון הש"ם

גמ' ולא היא לאשתמומי גפשיה. עי' בקרבן עדה בירוטלמי נזיר פ"ז לף כ"ה ד"ה ביתומנתי לות פיין דף כיים להם איתניה ואנא מלקי. ועיי בתשובת הרלב"ח דף רע"ע ד"ה ובר מן דין: רש"י ד"ה סמלק וברי והוא מין עשב. כדאמרינן אח"כ הני סגלי. מבואר דסיגלי לא הוי יסמין. וכמו שפי׳ רש״י סיגלי (ויול״ש בלע״ז). ועי׳ רש״י על ס: רש"י ד"ה מברך השמן בורא שמן ערב. להמו נ"ג ע"ל ברש"י ד"ה איו מברכין עליו:

הגהות הגר"א

[א] גם' וולא היא לאשתמוטי נפשה הוא דעבד) נמחק ונייב נפשה הוא דעבד) נמחק ונייב הרייף לייג: [ב] שם וובפנחא לייא אלא באורחא אבל בביחא לייל בה) מאיית: [ג] שם ראמר מר המהלך בקומה זקופה אפי׳ ד"א כאלו דוחק רגלי שכינה)

לעזי רש"י

סגלים, סיגליות. קודוניי"ש [קודוינ"ץ]. חבושים רות). אנפיני"א

מוסף רש"י

שהיו מוליאין אותה לשריפה לא אמרה להם ליהודה נבעלתי אלא שלחה לו למי שאלה לו אנכי הרה, ואם יודה הוא מעצמו ילא תגלה היא את הדבר (סוטו

י וכעריד כתובות הזו ובראשית לח כה). פסיעה גסה. יותר מאמה, פסיעה צינונית אמה (שבת קיב). בקרישא דכר שמשיר. השומה מיין של קידוש בלילי שבתות (שבת קיב) לילי שבת קרי בי שמשי בכל דוכמא, מפני שבין השמשות שלו חלוק מכל ימים והואכך להוכירו בכמה מקומות (שם פו) ונאה בעיני לפי שבין השמשות שלו שגור בפי כל והכל חרדים אליו לגמור מלאכתן עד שלא חמשך, קרו ליה בי שמשי (כתובות קב), מלא כל הארץ סבודר. משמע משתיבב ויורד למטה והזוקף קומתו נראה כדותק (קדושין לא).

שבן והדם. האי שמן להריח הוא דאי להעביר הזוהמא הא ממלק. יסמי״ן קורין לו בלשון ישמעאל °והוא מין עשב שיש בו שלש אמרינן בפרק אלו דברים (לקמן נג.) דאין מברכין עליו: שורות של עלין זו למעלה מזו ושלשה עלין לכל שורה: חלפי דימא.

אלפס פסק כרבא משמע שלא היה גורם בספרו ולא היא וכו':

יהאי מאן דמורח באתרוגא וחבוש' בהם אבל אם בא לאכול מהם אין לברך ברכת ריח כי אם ברכת אכילה:

בקרד תייי פיים שם נהכנה מ ופ״א הלכה בן סמג שם טוש״ע או״ח סיי רטו סעיף א: קלד ח מייי פ״ו מהלי דעות הלי ח (ופ״ג מהלי חובל הל' ז כוופיע מהכי חובנ
הל' ז טושיע חויית מי חכ
סער לנון:
קלח ט מייר פיע מהלי ברכות
הל' ג סמג עשין כו
הל' ג סמג עשין כו
טושיע חיית פיי דו ההלי ג
מייר פייז אם הלכה יד
מייר חייר הליה ד סמג שם

קלא א ב מיי׳ פ״ט מהל׳ ברכות הל׳ ו סמג עשין

כז טוש"ע או"ח סי' רטז סעיף ו:

ו: קלב ג מיי׳ שם טוש״ע שם סעיף ט:

סעיף ט. קלג ד טוש"ע שם סעיף ח: קלד ה מיי שם הלי א טוש"ע

בקר זו מיי שם סעיף ב: קלה ו מיי פ"י שם הלי יג סמג שם טוש"ע או"ח

:סי' רכו

קלו ז מיי׳ פ״ט שם [הלכה א

ופ"ט הלכה ד סמג שם טור מו״ח סי׳ ליב וטוס״ע או״ח סימן רו סעיף ד: קם כ ל מ ג מיי פ״ה מהלי דעות הלי ע: קמא ס מיי שם הלכה ז:

קמב ע מיי שם הלכה ב: פ [מיי פ"ו מהלי ח"ח ה"ו טוש"ע יו"ד סי רמד סעיף

טון: קבוג צ מיי' פ"ה מהל' דעות הלכה ת:

ק מיי׳ שם וטוש"ע או"ח סי׳ ב :[]

תורה אור השלם

 וְהִיא הָעֻלְתַם הַגָּגָה וַתְּטְמְנֵם בְּפִשְׁתֵּי הָעֵץ הָעֻרְכוֹת לְה עַל הַגְּג: יהושע ב ו

פל הַנְּשָׁמָה תְהַלֵּל יָה 2. בי בדי בדי תהלים קנ ו הַלְלוּ יָה: תהלים קנ ו 3. בַלְבוּ ינְקוֹתֶיוּ וְיַהִי בַנַּיִּתְ הודו וְרֵיחַ לוֹ כַּלְּבָנוֹן: הודו וְרֵיחַ לוֹ כַּלְבָנוֹן:

הודו וְרֵיחֵ לו בַּלְבָנון: הושע יד ז 4. אֶת הַכֵּל עֲשָׂה יָפֶּה בְעִתּוֹ ג. אַת הַבּל צְשָׁה יָפֶּה בְּעַתוּ
 ג. אַת הַעלם נַתן בְּלְבַם מִבְּלִי אֲשֶׁר לֹא יִמְצְא הָאָדָם אָת הַמְצַשָּׁה אֲשֶׁר עְשָׁה הָאֵלְהִים מֵראש וְעַד סוֹף.
 הַוֹא מּוּצְאת וְהִיא שְׁלְחָה ל. יוא מייצאר לאיש אלוויה אַל הְמִיהָ לַאמר לְאִישׁ אֲשֶׁר אַלָּה לוֹ אָנֹכִי הָרָה וַתֹּאמָר הַבֶּּר נָא לְמִי הַחֹנֶּמֶת הַבָּּתִילִים וְהַפֵּשֶׁה הָאֵלֶה:

בראשית לח כה וְקֶרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמֵר
 וְקֶרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמֵר קַדוֹש קַדוֹש קַדוֹש יְיִ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאֶרֶץ בְּבוֹדוֹ:

רבינו ניסים

ששה דברים גנאי לתלמיד חכם אל יצא יחידי בלילה. ובמסכת שחיטת חולין . בפ׳ גיד הנשה (דף צא) אמרינז י ויאבק איש עמו אמר ר' יצחק מכאן לתלמיד חכם שלא יצא מכאן לתלמיד חכם שלא יצא יחידי בלילה. ויש אומרים אף אל יהלך בקומה זקופה ובפרק אל יהלך . האשה נקנית (קדושין דף לא) אמרינן אמר ר' יהושע בן לוי אמרינן אמר ה' יהושע בן לוי אסור לאדם שיהלך ד' אמות בקומה זקופה שנאמר (ישעיה ו) מלא כל הארץ כבודו:

רבינו חננאל

נרגים חבצלת השרון. אסיקנא סמלק ונרגיס דגינוניתא בורא עצי בשמים. נרקיס דדברא. בורא עצי בשמים. ואף על גב בורא עצי בשמים. ואף על גב דרכיכי עצים מיקרו, דהא פשתי העץ דרכיכי ואיקרו עץ. ופירשו הראשונים הני חילפי דימא לא בריר לן ודאי מאי נינהו. וקיי"ל כי הא מתניתא